

Geloven in vrede

Linda Biehl & Easy Nofemela

**“Ik ben hartstochtelijk gaan geloven in
gerechtigheid, welke tot eerherstel leidt.”**

**25 augustus 1993 werd Amy Biehl, een Amerikaanse Fulbright beursstude-
dente die in Zuid Afrika tegen de apartheid streed, in elkaar geslagen en
doodgestoken in een zwarte ‘township’ dichtbij Kaapstad.**

**In 1998 werd aan de 4 jeugdigen, die veroordeeld waren wegens de moord
op Amy, amnestie verleend, een besluit dat ondersteund werd door haar
ouders.**

**Easy Nofemela en Ntobeko Peni, twee van de veroordeelde mannen, werken
nu voor de Amy Biehl Foundation in Kaapstad -een liefdadigheids-instel-
ling- die zich ten doel stelt het geweld in te perken.**

Na de plotselinge dood van Peter Biehl in 2002, gaat Linda nog steeds regelma-
tig naar Kaapstad om haar werk voor de
Foundation voort te zetten. Linda: “Toen
we het verschrikkelijke nieuws over
Amy hoorden was de hele familie ver-
bijsterd, maar tegelijkertijd wilden we
de omstandigheden rondom haar dood
begrijpen. Kort daarop gingen we naar
Kaapstad. We ontleenden onze kracht
om de situatie aan te pakken recht-
streeks aan Amy. Zij was intensief
betrokken bij de Zuid-Afrikaanse poli-
tiek. Hoewel haar dood veroorzaakt was
door de gewelddadigheden die tot vrije
verkiezingen geleid hadden, wilden we
niets negatiefs zeggen over de zoektocht
van Zuid-Afrika naar democratie. Om
deze reden verzetten we ons in 1998
niet, toen de vier mannen, die veroor-
deeld waren omdat zij haar vermoord
hadden, amnestie aanvroegen. Tijdens
de hoorzitting gaven we de familie van
de daders een hand. Peter sprak namens

ons beiden toen hij citeerde uit een
hoofdartikel dat Amy geschreven had
voor de ‘Cape Times’: “de belangrijkste
voertaal voor verzoening is een open en
eerlijke dialoog”. Verder zei Peter: “We
zijn hier bij elkaar gekomen om een
menselijk leven te verzoenen, dat weg-
genomen is zonder enige kans op dia-
loog. Als we klaar zijn met dit proces,
moeten we verder strijden met verenig-
de wapens.” Een jaar later werden Easy
en Ntobeko vrijgelaten uit de gevange-
nis. Een antropoloog die hen interview-
de, stuurde ons een bericht dat zij ons
graag wilden ontmoeten. Zij beheerden
een jongerenclub in Guguletu Township,
daar waar Amy vermoord was, en zij
wilden ons hun werk laten zien. We wil-
den hen ontmoeten. Het ging niet om
medelijden of beschuldiging, maar het
ging om begrip. We wilden weten wat er
nodig zou zijn om de situatie te verbete-
ren. Enige tijd later gingen we met hen
uit eten. We spraken over hun leven en

over ons leven, maar we vroegen niet naar het verleden. We keken allemaal naar de toekomst. Ik ben van deze jongens gaan houden. Ik geniet van hen. Ze zijn zoals mijn eigen kinderen. Het klinkt misschien een beetje vreemd, maar ik neig ernaar om te denken dat er iets van Amy's geest in hen is. Er zijn mensen die denken dat we misdadigers ondersteunen, maar de Stichting die we in haar naam in het leven hebben geroepen, gaat het vooral om het voorkomen van criminaliteit onder jongeren. Ik ben hartstochtelijk gaan geloven in herstellende rechtvaardigheid. Dit is wat Desmond Tutu 'ubuntu' noemt: ervoor kiezen om te vergeven liever dan vergelding te eisen. Een geloof dat "mijn menselijkheid onontwarbaar opgesloten is in de jouwe." Ik kan niet naar mezelf kijken als een slachtoffer. Als mens verlies ik dan mijn waarde. Easy and Ntobeko zien zichzelf niet als moordenaars. Zij waren er niet op uit Amy Biehl te doden. Maar Easy zei me, dat je je kunt verzoe-

nen met wat je deed als politiek activist, maar dat is heel iets anders dan je te verzoeken in je hart", aldus Linda Biehl.

Easy Nofemela: "Toen de antropoloog me voorstelde om de Biehls te ontmoeten ging mijn geest als een razende tekeer. Dit was een grote uitdaging. Ik was opgegroeid met de gedachte dat je een blanke nooit kon vertrouwen en ik wist niet wat ermee te doen. Maar toch als ik ze in levende

lijve zou ontmoeten, dan zouden ze misschien kunnen zien, dat het me speet. En daarom zei ik: "Ja, breng ze naar me toe". De volgende dag kwam Peter naar Guguletu. Ik was erg nerveus, maar mijn eerste gedachte was om hem te beschermen, omdat er veel geweld op straat was. Ik nodigde hem uit in mijn huis en vertelde hem over de jongerenclub. Hij was erg aardig en hij zei me dat Linda graag wou zien waar Ntobeko en ik mee bezig waren. De volgende dag brachten ze ons t-shirts en kaartjes voor Robben Eiland. Ik herinner me dat Peter erg sterk was en Linda erg verlegen was. Later werden we betrokken bij de Amy Biehl Foundation, omdat zij problemen kregen in Guguletu waar zij een buurtbakkerijproject leidden. De misdaad was in het township zo hoog opgelopen, dat er elke dag op chauffeurs geschoten werd. We hielpen hen door met de buurt te praten. Pas op het moment dat ik Linda en Pieter Biehl ontmoette, begreep ik dat blanken ook mensen waren.

Ik was lid van APLA - the gewapende tak van de PAC. Onze leus was: "één kolonist, één kogel". Toen ik hen voor de eerst keer op de TV zag, haatte ik hen. Ik dacht, dat het de strategie van de blanken was om naar Zuid-Afrika te komen om de doodstraf te eisen. Maar zij spraken er helemaal niet over om ons op te willen hangen. Ik was erg in de war. Zij schenen te begrijpen, dat de jeugd van het township deze crisis - dit gevecht voor bevrijding - op hun schouders had gedragen. In het begin wilde ik niet naar de TRC gaan om mijn getuigenis af te leggen. Ik dacht, dat het een uitverkoop was, maar toen las ik in de pers, dat Linda en Peter hadden gezegd, dat het niet aan hen was om te vergeven. De bevolking van Zuid-Afrika moest de eerste stap zetten om elkaar te leren vergeven. Ik besloot om ernaar toe te gaan om ons verhaal te vertellen en spijt te tonen. Mijn motivatie was niet om amnestie te krijgen. Ik wilde alleen maar om vergeving vragen. Ik wilde in het bijzijn van Linda en Peter, van aangezicht tot aangezicht, zeggen: "Het spijt me, kunnen jullie me vergeven?" Ik wilde vrij zijn in lichaam en geest. Het moet voor hen zo pijnlijk geweest zijn om hun dochter te verliezen. Maar door naar Zuid-Afrika te komen en dan niet te spreken over verwijten, maar over de pijn van onze strijd, gaven ze mij mijn vrijheid terug. Ik ben geen moordenaar. Ik heb nog nooit zo over mezelf gedacht, maar ik zal nooit meer bij een politieke partij behoren, omdat zulke organisaties de baas spelen over je gedachten en daden. Ik ben hartstochtelijk gaan geloven, dat alleen door dialoog verandering

zal optreden. Mensen zijn geschokt, omdat ik voor de Amy Biehl Foundation werk. Ik vertel hen, dat ik hier werk, omdat Peter en Linda naar Zuid-Afrika kwamen om over vergeving te spreken. Peter was een aardige man. Hij maakte ons allemaal gelukkig. Het was een grote schok toen hij stierf. Hij zei altijd tegen Ntobeko en mij: "Jongens, ik hou van jullie. Zijn jullie gelukkig?" Hij probeerde er alles aan te doen om ons niet van streek te maken. Hij was als een grootvader voor ons.

Verhaal van de expositie 'Forgiveness, vergeven-verzoenen'.

Deze bijzondere expositie geeft door middel van 24 foto's en verhalen een indringend en persoonlijk beeld van vergeving en verzoening wereldwijd. De tentoonstelling is in Engeland ontwikkeld en op initiatief van Vrouwen voor Vrede (Nijmegen) naar Nederland is gehaald en te boeken via www.vredesmuseum.nl